

FKK 4

Sezona 2024/25

Uigrano

FKK 4 Sezona 2024/25

6. in 7. marec 2025 ob 19.30
Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Uigrano

Orkester Slovenske filharmonije

Gábor Takács-Nagy

dirigent

Jean-Efflam Bavouzet

klavir

Monika Ivančev

koncertna mojstrica

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)
Uvertura k operi Čarobna piščal, KV 620

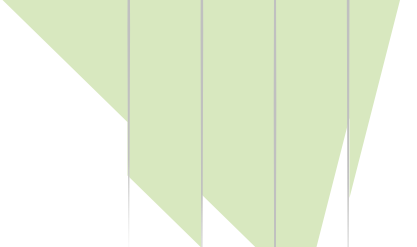
Wolfgang Amadeus Mozart
Koncert za klavir in orkester št. 17
v G-duru, KV 453

Allegro
Andante
Allegretto

Wolfgang Amadeus Mozart
Simfonija št. 36 v C-duru, KV 425, »Linška«

Adagio – Allegro spiritoso
Poco adagio
Menuetto
Presto

Leta 1781 je **Wolfgang Amadeus Mozart** opustil službo pri salzburškem nadškofu in se preselil na Dunaj, kjer je živel in deloval kot svobodni umetnik. S prihodom v avstrijsko prestolnico se je za skladatelja pričelo najuspešnejše obdobje ustvarjanja. Sprva se je preživiljal s poučevanjem klavirja ter javnim in zasebnim koncertiranjem, v poznejših letih pa je njegova glavna ambicija postala opera. Kljub opernim uspehom, ki jih je dosegel že kmalu po prihodu v mesto, pa je skladatelju pravo uresničitev opernih ambicij omogočila šele seznanitev z Lorenzem da Pontejem, v katerem je prepoznal idealnega libretista za žanr komične opere. Kot plod njunega sodelovanja so nastale opere *Figarova svatba* (1786), *Don Giovanni* (1787) in *Così fan tutte* (*Takšne so vse*, 1789–1790), prek katerih se je Mozart v javnosti dokončno uveljavil kot operni skladatelj. Kljub temu da so dela nastajala v težkem času, ko se je Mozartovo finančno stanje postopoma slabšalo – v dunajskem obdobju je skladatelj namreč živel na veliki nogi in poleg iger na srečo trošil denar za razkošne obleke in pričeske, saj je bil prepričan, da je zunanja podoba ključna za uspeh v svobodni zaposlitvi –, dokazujejo izrazito umetniško zrelost in odmik od uveljavljenih žanrskih shem. V zadnjem letu svojega življenja je ustvaril še dve operni deli, resno opero *La clemenza di Tito* (*Titova prizanesljivost*, 1791), ki je nastala kot naročilo za kronanje cesarja Leopolda II. kot češkega kralja, in spevoigro *Čarobna piščal* (1791) na libreto impresarija, igralca in skladatelja Emanuela Schikanederja, ki je ob praizvedbi požela izjemen uspeh.

Mozart in Schikaneder sta se spoznala že v času skladateljevega bivanja v Salzburgu, ko je

impresarij mesto obiskal s svojo gledališko skupino, na Dunaju pa sta poznanstvo poglobila kot pripadnika dunajske prostoziarske lože. Ta vez se je izkazala za ključno pri ustvarjanju spevoigre, ki je v dobrem letu dočakala več kot sto ponovitev. V Schikanederjevem libretu gre namreč poleg pravljličnih elementov prepoznati razsvetljenske ideje in prostoziarske simbole, kar potrjuje tudi pisemska korespondenca med libretistom in skladateljem. Uvertura spevoigre v sonatni obliki se pričinja s počasnim uvodom in tremi akordi v Es-durovi tonaliteti. V njej naj bi Mozart s pomočjo melodičnih, harmonskih in oblikovnih sredstev uglasbil prehod iz teme proti svetlobi, razsvetljensko simboliko, ki je tudi sicer prisotna skozi celotno spevoigro. Skladatelj je učinkovito uglasbil motiviko Schikanederjevega libreta, obenem pa mu je poglobljeno vsebino spevoigre uspelo združiti z navidezno preprostostjo. Najbrž je prav zato pozneje obveljala za eno najuniverzalnejših glasbenogledaliških del nasploh, namenjenih tako glasbenim poznavalcem kot tudi širšemu občinstvu. Praizvedba **Čarobne piščali** se je odvila dva meseca pred skladateljevo smrtjo, 30. septembra 1791, v dunajskem gledališču Freihaustheater auf der Wieden. Kmalu po skladateljevi smrti je postala tudi daleč najuspešnejša predstava Schikanederjeve gledališke skupine, saj je v naslednjih nekaj letih dočakala več kot dvesto ponovitev in postala izredno priljubljena v mnogih evropskih mestih.

Wolfgang Amadeus Mozart

Dunajska leta so za Mozarta pomenila tudi izredno plodovito obdobje klavirskega ustvarjanja, saj je v razponu dobrih dveh let, med letoma 1784 in 1786, napisal kar dvanajst klavirskih koncertov, ki danes spadajo med najpomembnejša dela tega žanra, prek javnega nastopanja s klavirskimi deli pa se je v mestu uveljavil tudi kot priljubljen izvajalec. Dvanajst klavirskih koncertov predstavlja tehnično in strukturno izjemno dovršena dela, v katerih gre prepoznati izrazito simfonično logiko, svojevrstno interakcijo med solistom ter orkestrom, element virtuoznosti pa je spretno vtkan v glasbeno teksturo skladb. Če je svoje zgodnje klavirske koncerte Mozart zasnoval bolj komorno, je v dunajskih koncertih, ki so bili namenjeni izvedbam v koncertnih dvoranah, bistveno razširil orkester in mu razdelil glasbeno gradivo. V poznih zimskih in zgodnjih pomladnih mesecih leta 1784 je zaporedoma ustvaril štiri koncerte, izmed katerih je kot zadnji nastal **Klavirski koncert št. 17 v G-duru**. Iz skladateljevih zapisov, v katerih je tedaj natančno popisoval čas nastanka svojih skladb, gre razbrati, da je delo dokončal meseca aprila, ni pa gotovo, kdaj je bil koncert prvič izveden. Znano je, da je s skladbo nastopila skladateljeva priljubljena učenka Barbara Ployer. Izvedla jo je junija istega leta, zdi pa se možno, da je koncert praizvedbo dočakal že prej, morda kar v izvedbi skladatelja samega. Koračniški ritem, ki ga je izbral za prvi stavek koncerta, je Mozart spretno zamaskiral s pomočjo partov flavte in oboe. Skladatelj je tudi sicer veliko vlogo namenil pihalni sekciji. *Andante*, ki spada med skladateljeve najprepričljivejše uglasbene lirične stavke, se tako pričinja z glavno temo v godalih, ki se po dramatični cezuri umaknejo v spremljevalno ozadje, v ospredje pa stopijo

solistična pihala. Cezuro, ki se večkrat ponovi tudi v klavirskem partu, je Mozart pogosto uporabljal v svojih opernih delih, v koncertu pa jo gre razumeti kot strukturni element oziroma mejnik, ki napoveduje novo gradivo. Finale je skladatelj oblikoval kot temo z nizom variacij, gradivo pa je obravnavano izrazito svobodno. Stavek spremlja zanimiva anekdota – Mozart je namreč prav v času komponiranja koncerta posvojil škorca, ki naj bi ga naučil odpeti glavno temo tretjega stavka. Škorčevo petje je transkribiral v stroškovni knjigi. Čeprav se je v svojih zapisih pogosto norčeval, se glede na sposobnost posnemanja ptice pevke zdi čisto verjetno, da je skladateljev hišni ljubljencek tudi v resnici znal odpeti melodijo.

Iz Mozartovih dunajskih let poleg oper in klavirskih koncertov izvirajo tudi številna dovršena dela drugih žanrov, med katerimi velja izpostaviti skladateljeve simfonije. Med najpriljubljenejše in najpogosteje izvajane Mozartove skladbe nasploh gotovo spadajo zadnja tri skladateljeva dela iz te zvrsti, čeprav gre kompozicijsko zrelost prepoznati v večini simfonij, ki so nastale v tem obdobju. Znano je, da je Mozart mnoge izmed svojih skladb napisal v izredno kratkem času – tako je nastala tudi **Simfonija št. 36 v C-duru**, ki jo je skladatelj v celoti skomponiral v manj kot šestih dneh. Pozneje je postala znana pod vzdevkom »Linška«. Leta 1783 se je namreč Mozart skupaj s svojo ženo Constanze vračal iz Salzburga, kjer jo je spoznal s svojim očetom Leopoldom. Ob vrnitvi na Dunaj sta se zakonca za tri tedne ustavila v Linzu, kjer ju je pogostil skladateljev mecen grof Johann Joseph Anton von Thun-Hohenstein, ki je Mozarta prosil, da v mestu izvede javni koncert. A Mozart

s seboj ni imel nobene primerne partiture, o čemer je 31. oktobra pisal tudi svojemu očetu. »V torek [...] imam koncert v tukajšnjem gledališču, in ker s seboj nimam prav nobene simfonije, pišem novo z vratolomno hitrostjo, ki mora biti do takrat dokončana. Moram se posloviti, ker resnično moram na delo.« Skladatelju tako ni preostalo drugega, kot da delo dokonča do 4. novembra, dne napovedanega koncerta. Kljub naglici ob komponiranju je ustvaril mojstrsko delo, v katero je celo vpeljal nekaj novosti. »Linška« simfonija je namreč prva izmed skladateljevih simfonij, ki se pričenjajo s počasnim uvodom. Počasni začetek prvega stavka je bil sicer značilen za simfonična dela klasicističnega obdobja – pogosto sta jih uporabljala tako Haydn kot tudi Beethoven – Mozart pa je postopek pričel uporabljati šele v svojih poznih simfoničnih delih. Počasnemu uvodu sledi standardni sonatni stavek v hitrem tempu *Allegro spiritoso*. V sledečem liričnem stavku s sinkopirano glavno temo je Mozart izpostavil parta trobente in timpanov, kar je prav tako nenavadno za sočasna simfonična dela. Tretji stavek je uglasbil kot tipični menuet s triom, za finale pa je izbral najhitrejši tempo, *Presto*, zaradi česar stavek po značaju spominja na finale skladateljve *Simfonije »Haffner«*. V njem je glavne teme prepletel s kromatičnimi linijami ter kontrapunktnimi odseki. Nekateri muzikologi so v delu prepoznali Mozartov poklon Haydnu, kar ni nenavadno, saj je kmalu za tem skladatelju posvetil *Šest godalnih kvartetov, op. 10*. Naslednjo pomlad je Mozart simfonijo izvedel tudi na Dunaju.

Monika Marušič

PVC 4 Pretežno
vokalni
cikel

Hrepeneče

Matej Kastelic: Credo | *Verujem*

Gihoon Ju: Sanctus | *Svet*

Gihoon Ju:
Agnus Dei | *Jagnje Božje*

Tine Bec: Deliver me, o Lord |
Odreši me, Gospod

Hyun Kook:
Sae Ureum | *Ptičje petje*

Federica Lo Pinto:
Soleil | *Sonce*

Hye-Young Cho:
Evocation | *Priklic*

Hanseon Jin:
New Arirang | *Novi Arirang*

Ambrož Čopi:
Eno drevce mi je zraslo

**Zbor Slovenske
filharmonije**

Hyonah Song
dirigentka

*Nagrajenka 3. Mednarodnega
tekmovanja zborovskih dirigentov
Aegis carminis 2023*

16. marec 2025 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

**Slovenska
filharmonija**

Glasba, vedno nova

www.filharmonija.si

Gábor Takács-Nagy

dirigent

Foto: Miguel Bueno

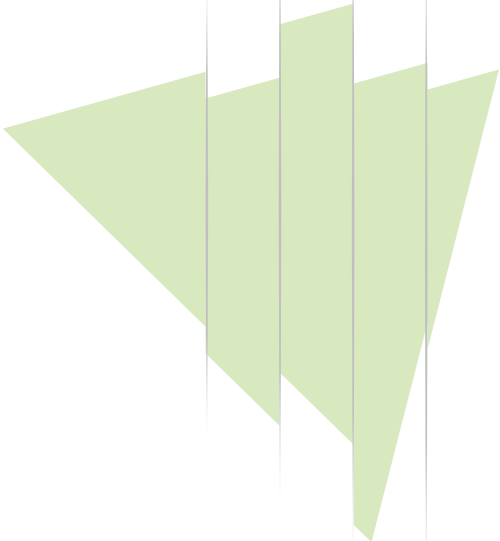
VBudimpešti rojeni **Gábor Takács-Nagy** velja za enega najbolj prepoznavnih madžarskih umetnikov.

Med letoma 1975 in 1992 je bil član in vodja priznanega Kvarteta Takács. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je ustanovil še Klavirski trio Takács ter z Miklósem Perényijem, Zoltánom Tusko in Sándorjem Pappom godalni kvartet Mikrokosmos.

Leta 2003 se je posvetil dirigiranju in leta 2007 postal glasbeni direktor Komornega orkestra Festivala Verbier, s katerim je pred dvema letoma v živo posnel vseh devet simfonij Ludwiga van Beethovna, ki so kasneje izšle pri založbi Deutsche Grammophon.

Septembra 2011 je bil imenovan tudi za glasbenega direktorja orkestra Manchester Camerata, enega vodilnih komornih sestavov v Združenem kraljestvu. Poleg tega je od septembra 2012 glavni gostujoči dirigent Budimpeškega festivalskega orkestra in od junija 2024 umetniški partner Komornega orkestra Saint Paul.

Junija 2012 je postal častni član Kraljeve akademije za glasbo v Londonu, prejel pa je tudi več prestižnih madžarskih nagrad, kot so Lisztova nagrada (1982), nagrada Béla Bartók – Ditta Pásztory (2017) in prima primissima (2021). Je tudi prejemnik naziva zaslužni umetnik Madžarske (2021), ki se podeljuje umetnikom za dolgoletno delo na področju madžarske kulture, in ugledne Kossuthove nagrade (2024) za izjemne dosežke na področju kulture in umetnosti.

A decorative graphic at the bottom of the page, consisting of several overlapping, light green, downward-pointing triangles of varying sizes, creating a layered, abstract shape.

Jean-Efflam Bavouzet *pianist*

Foto: Benjamin Ealovega

Nagrajeni pianist **Jean-Efflam Bavouzet** se ponaša z odmevno mednarodno koncertno kariero in bogato diskografijo.

Redno sodeluje s Clevelandskim orkestrom, Simfoničnim orkestrom NHK iz Tokia, Simfoničnim orkestrom iz San Francisca, Simfoničnim orkestrom BBC in Londonskim filharmoničnim orkestrom ter priznanimi dirigenti, kot so Vladimir Jurovski, Gianandrea Noseda, Vasilij Petrenko, Ludovic Morlot, Edward Gardner, Louis Langrée in Andrew Davis.

V sezoni 2024/25 bo nastopil s Francoskim nacionalnim orkestrom, Bremenskimi filharmoniki, Madžarskim narodnim filharmoničnim orkestrom in Filharmoničnim orkestrom Nemškega radia Saarbrücken

Kaiserslautern ter nadaljeval s snemanjem Mozartovih koncertov z orkestrom Manchester Camerata pod vodstvom Gáborja Takácsa-Nagya. Poleg tega bo gostoval v Italiji, Združenih državah Amerike, Avstraliji in na Novi Zelandiji ter nastopil v Wigmorjevi dvorani, Šanghajski simfonični dvorani Jaguar ter na Praškem klavirskem festivalu.

V preteklih letih je sodeloval tudi s Filharmoničnim orkestrom iz Monte Carla, Orkestrom Philharmonia, Budimpeškimi festivalskim orkestrom, Simfoničnim orkestrom iz São Paula, Sydneyjskim simfoničnim orkestrom, Tokijskim metropolitanskim simfoničnim orkestrom in Seattelsko simfonijo. Predstavil se je na festivalih v Verbierju, New Yorku, Vailu, Aspenju, Mänttäju in Saint-Ursanne v Švici ter sodeloval z Georgom Soltijem, Pierrom Boulezom, Karlheinzem Stockhausnom, Zoltánom Kocsisem, Györgyem Kurtágom, Mauriceom Ohano, Vladimirjem Ashkenazyjem, Brunom Mantovanijem in Jörgom Widmannom.

S svojimi posnetki je osvojil več nagrad (Gramophone, Diapason d'Or, Choc de l'Année), snema pa izključno za založbo Chandos. Med drugim je posnel že vse Haydnove klavirske sonate, več klavirskih koncertov Beethovna, Ravela, Bartóka in Prokofjeva ter vsa dela za klavir in orkester Igorja Stravinskega.

Marec, april 2025

PVC 4

Hrepeneče

16. marec 2025 ob 19.30

predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Hyonah Song *dirigentka*

Spored:

Matej Kastelic: Credo | *Verujem*

Gihoon Ju: Sanctus | *Svet*

Gihoon Ju: Agnus Dei | *Jagnje Božje*

Tine Bec: Deliver me, o Lord | *Odreši me, Gospod*

Hyun Kook: Sae Ureum | *Ptičje petje*

Federica Lo Pinto: Soleil | *Sonce*

Hye-Young Cho: Evocation | *Priklic*

Hanseo Jin: New Arirang | *Novi Arirang*

Ambrož Čopi: Eno drevce mi je zraslo

DA! 4

RAZPRODANO

Sodobna glasba ni babav

22. marec 2025 ob 10.00 in ob 12.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Glasbeniki Orkestra

Slovenske filharmonije

Alja Klemenc *dirigentka*

Franci Krevh *povezovalac*

Spored: skladatelji, ki so zaznamovali klasično glasbo 20. in 21. stoletja

SMS 5

Žlahtno

27. in 28. marec 2025 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Kahi Solomnišvili *dirigent*

Ana Dolžan *violina*

Spored:

Marijan Lipovšek: Druga suita za godala

Richard Strauss: Koncert za violino in orkester
v d-molu, op. 8

Peter Iljič Čajkovski: Simfonija št. 6 v h-molu,
op. 74, »Patetična«

FKK 5

Dolgo pričakovano

3. in 4. april 2025 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Kahi Solomnišvili *dirigent*

Tomoki Sakata *klavir*

Spored:

Črt Sojar Voglar: Radostna uvertura

Johannes Brahms: Koncert za klavir in orkester
št. 1 v d-molu, op. 15

Johannes Brahms: Simfonija št. 1 v c-molu, op. 68

euoplakat

Sio1NET.

DRUŽINA

TAM TAM

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na info@filharmonija.si.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Filharmonični klasični koncerti – FKK 4
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor Slovenske filharmonije in umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik
Avtorica spremne besede: Monika Marušič
Jezikovni pregled: Ana Kodolja
Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.
Prelom: Vlado Trifkovič
Ljubljana, marec 2025

Redakcija koncertnega lista je bila končana 3. marca 2025.

ISSN 2350-5117

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

Slovenska
filharmonija